

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

1 XI 2013

EP Nr. 48

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu dispozițiile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996.

Anexe:

- 1) Proiect de lege,
- 2) Nota informativă.

[Handwritten signatures and names of deputies]

Deputați în Parlament

01 11 431 13

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**cu privire la modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului adoptat
prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea pentru aprobarea Regulamentului Parlamentului nr. 797 --XIII din 02.04.1996 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 233) cu modificările, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 13 alin. (2) se expune în următoarea redacție:
"Ședințele Biroului permanent sunt deliberative cu participarea majorității membrilor lui. Biroul permanent adoptă hotărâri, în limita competenței prevăzută de Regulament, cu votul majorității membrilor prezenți"

2. La art. 22 alin. (2) se expune în următoarea redacție:

"Deciziile comisiei privind :

- a) aprobarea raportului cu privire la proiectul de act legislativ, pentru care comisia a fost selectată drept comisie sesizată în fond, se adoptă cu votul majorității membrilor ei.
- b) aprobarea avizelor la proiectele de acte legislative, deciziile cu privire la organizarea dezbaterilor publice precum și avizele consultative asupra inițierii sau încheierii tratatelor internaționale, se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.
- c) organizarea controlului parlamentar, deciziile cu privire la numirile și revocările din funcții, cele ce țin de ridicarea imunității deputaților, organizarea concursurilor și formarea subcomisiilor, se adoptă cu votul majorității membrilor ei.

3. La art. 27 alin. (3) se completează în final cu cuvintele:

"Avizele au un caracter de recomandare și nu pot fi folosite ca probe în instanțele de judecată."

4. La art. 29 alin. (2) sintagma "membrilor comisiei" se completează cu cuvintele "prezente la ședință".

5. La art. 31 alin. (4) sintagma "pentru a da relații" se exclude, cu completarea în final cu următoarea propoziție: "Nu pot fi invitați, în cadrul anchetei, reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și organului de urmărire penală pentru prezentarea informațiilor care ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale."

6. Art. 36:

- la alin. (1) se completează cu următoarea propoziție: "Nu pot fi citați, în cadrul anchetei, reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și organului de urmărire penală pentru prezentarea informațiilor care ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale."

- la alin. (4) se completează cu următoarea propoziție: "Concluziile comisiei de anchetă nu afectează principiul prezumției nevinovăției."

7. Art. 37 se completează cu alin. (5) cu următorul conținut:

"(5) Biroul permanent nu va lua în considerare cererile de convocare a unei sesiuni extraordinare sau speciale, dacă nu sunt întrunite condițiile prevăzute la alin. (2)."

8. Art. 44 alin. (1) se completează în final cu următoarea propoziție: "La solicitarea Președintelui Parlamentului sau a unei fracțiuni parlamentare, cu votul majorității deputaților aleși, unele proiecte pot fi supuse dezbaterilor și adoptării în regim de urgență."

9. Art. 46:

- la alin. (1) după sintagma "la cererea" se introduc cuvintele „și în baza deciziilor”, iar după sintagma „comisiile permanente” se introduc cuvintele „la cererea” și se completează la final cu următoarea propoziție: "Cererea motivată de modificare și/sau completare a ordinii de zi, expusă în scris, însoțită de decizia respectivă, sunt transmise președintelui ședinței pînă la începutul acesteia".

- la alin. (2) sintagma "limitată în timp" se substituie cu cuvintele "care nu depășește un minut";

- se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:

"(4) Nu sunt admise dezbateri și luări de cuvînt, altele decît cele pe marginea ordinii de zi. Proiectele de acte legislative care nu au rapoarte, după caz, corapoarte ale comisiilor sesizate în fond, nu pot fi incluse în proiectul ordinii de zi a ședințelor Parlamentului, decît dacă la propunerea Biroului permanent sau a fracțiunilor parlamentare, Parlamentul nu decide altfel."

10. Art. 47 :

- la alin. (12) cuvintele „și adoptat” se exclud;

- se completează cu alineatele (13), (14) și (15) cu următorul conținut :

„ (13) Proiectele de acte legislative incluse în ordinea de zi a ultimei ședințe în plen a Parlamentului, la expirarea legislaturii în cazul alegerilor ordinare sau anticipate și care au fost lăsate fără examinare, precum și proiectele de legi adoptate în prima lectură sau cele care urmează a fi votate în lectură finală, sunt trecute pe ordinea de zi a Parlamentului de următoarea legislatură.

(14) Proiectele de acte legislative înregistrate, care nu au fost înscrise pe ordinea de zi a Parlamentului, devin nule după doi ani de la înregistrarea lor.

(15) Proiectele de acte legislative care și-au pierdut actualitatea, precum și cele rămase fără autori, pot fi respinse de Parlament în baza unei liste comune, în temeiul rapoartelor comisiilor de profil.”

11. La art. 52, unicul alineat devine alineatul (1) și se completează cu alineatul (2) cu următorul conținut:

„(2) În cazul în care Comisia permanentă sesizată în fond depășește termenul indicat la alin. (1), Președintele Parlamentului poate numi o altă comisie permanentă sesizată în fond, care va examina proiectul actului legislativ și poate propune examinarea în procedură de urgență a acestuia, după elaborarea raportului comisiei respective”.

12. La art. 58, unicul alineat devine alineatul (1) și se completează cu alineatul (2) în următoarea redacție:

”(2) Avizul Guvernului este obligatoriu la proiectele de acte legislative și la propunerile legislative sau amendamentele care, conform prevederilor art. 131 din Constituție, atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare.”

13. La articolul 61:

- la alin (3) a doua propoziție va avea următorul conținut: “Formularea unei întrebări nu poate depăși un minut.”, iar a treia propoziție - „Fiecare răspuns nu poate depăși 2 minute” se exclude.

- alin. (4), după cuvintele „7 minute” se adaugă cuvintele „pentru fracțiunile parlamentare și 5 minute pentru deputați”.

14. La art. 63:

- la alin. (1) lit. a) se exclud cuvintele ”în cazul dezbaterii unei legi ordinare”.

- se completează cu alineatul (3) în următoarea redacție:

„Proiectul actului legislativ poate fi supus dezbaterii și votării în lectura a doua (sau finală, după caz), în aceeași ședință, după votarea în primă lectură, dacă nu au parvenit amendamente care necesită examinare suplimentară. Propunerea pentru

dezbaterea proiectului actului legislativ în lectura a doua sau/și cea finală, se face la propunerea comisiei permanente sesizate în fond, a unei fracțiuni parlamentare sau a președintelui ședinței.”

15. Art. 69 alin. (2) după cuvintele ”fiecărui amendament,” se completează cu cuvintele ”sau a sintezei amendamentelor în întregime,”

16. Art. 71 alin. (2) se exclude.

17. Art. 72 se completează cu alin. (3) cu următorul conținut:

”(3) În cazul în care o fracțiune parlamentară sesizează președintele ședinței despre încălcarea procedurii de vot sau existența unor erori de numărare a votului, acesta poate propune Parlamentului anularea votului și/sau repetarea acestuia. Sesizarea despre încălcarea procedurii de vot sau existența unor erori de numărare a votului se efectuează în cadrul aceleiași ședințe.

18. Art. 73:

- unicul alineat devine alin. (1), iar cuvintele ”20 de zile de la adoptare” se substituie cu cuvintele „5 zile lucrătoare de la redactare”;

- se completează cu alineatul (2) cu următorul conținut:

” (2) Termenul de redactare se stabilește de Parlament în funcție de calitatea, complexitatea și volumul actului legislativ, dar nu poate depăși 30 de zile lucrătoare, cu excepția legilor complexe și a codurilor, care vor fi redactate în cel mult 3 luni.”

19. La Art. 88, alineatul unic devine alineatul (1) și se completează cu alineatele (2) și (3)cu următorul conținut:

”(2) Înainte de procedura de votare, în caz de necesitate sau la cererea unei fracțiuni parlamentare, președintele ședinței verifică cvorumul, care trebuie să satisfacă cerințele constituționale și legale cu privire la votarea proiectelor de acte legislative, prin intermediul dispozitivelor electronice sau prin numărarea deputaților de către numărători.

(3) Cererea de verificare a cvorumului din partea unei fracțiuni parlamentare este admisă doar dacă majoritatea deputaților fracțiunii respective sunt prezenți în sala de ședință.”.

20. Art. 93 alineatul unic se prezintă în următoarea redacție „Pe durata procedurii de vot, deputaților nu li se dă cuvânt, ei fiind obligați să respecte liniștea, ordinea și să se afle la locurile lor prestabilite”.

21. Art. 102

La alineatul (5) cuvintele „sau la propunerea unei fracțiuni parlamentare „ se exclude;

Se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul conținut:

„(6) Fiecare fracțiune parlamentară poate solicita pauze în ședința în plen cu durata de până la 30 min în vederea definitivării deciziilor politice pe marginea subiectelor incluse în ordinea de zi a ședinței. Durata cumulativă a pauzelor solicitate de o fracțiune parlamentară, pe parcursul unei ședințe a plenului Parlamentului, nu poate depăși 60 de minute. La depășirea acestui termen, acordarea pauzelor poate fi decisă doar prin votul majorității deputaților prezenți.

(7) Pauzele destinate convocării unor grupuri de lucru ad-hoc sau comisiilor parlamentare sunt stabilite prin votul Parlamentului. Durata acestora poate depăși termenul stabilit la alin. (6). Prevederile prezentei norme se vor aplica și în cazul în care ședința plenară a Parlamentului nu a fost închisă și va continua în altă zi.”

22. Art. 105:

- la alin. (2), după cuvintele „7 minute” se adaugă cuvintele „, pentru fracțiunile parlamentare și 5 minute pentru deputați”, iar la sfârșit se completează cu următoarea propoziție: “Președintele ședinței poate limita în timp înscrierea pentru luările de cuvânt. ”
- alin. (3) se completează în final cu cuvintele „și deconectează microfonul”
- se completează cu noile aliniate (6) și (7) în următoarea redacție:

“ (6) Luările de cuvânt pot fi limitate în timp la decizia Parlamentului prin votul majorității deputaților prezenți.

(7) Dacă luarea de cuvânt vizează imaginea unei fracțiuni parlamentare sau a unui deputat, aceștia au dreptul la replică, imediat după respectiva luare de cuvânt, și nu poate depăși 3 minute. Este interzisă replica la replică.”

23. Articolul 107 se expune în următoare redacție:

„Articolul 107. Excepții de la regulile pentru acordarea cuvântului deputatului

(1) În afara dezbaterilor legislative sau politice în cadrul ședințelor în plen, un deputat poate, cu titlu de excepție, face obiecții și propuneri cu privire la chestiuni ce țin de respectarea Regulamentului.

(2) Un deputat poate solicita dreptul la replică sau la oferirea de explicații dacă, în cadrul dezbaterilor, a fost vizat de la microfonul Parlamentului.

(3) Intervențiile deputaților formulate în conformitate cu prevederile din alin. (1) și (2) nu vor depăși intervalul de două minute.

(4) În cazul în care deputatul nu se conformează prevederilor de mai sus, președintele ședinței atenționează asupra acestui fapt și deconectează microfonul. ”

24. La articolul 113 alin. (3) se prezintă în următoarea redacție: „Dezbaterea moțiunii simple va avea loc la data stabilită de Biroul Permanent, în termen de 14 zile lucrătoare de la depunere”.

25. La articolul 114 cifra „3” se substituie cu cuvintele „ de până la 7 zile lucrătoare”.

26. La articolul 122 alin. (3), lit. (c) se expune în următoarea redacție: „Conduc la amestecul în înlăptuirea justiției și în urmărirea penală”.

27. Articolul 129 se expune în următoarea redacție:

„ Articolul 129. Absența deputaților la ședințe

(1) Deputatul nu poate lipsi de la ședințele Parlamentului sau comisiei permanente din care face parte, decât din motive întemeiate.

(2) Deputatul care îndeplinește o însărcinare dată de Parlament, de Biroul permanent, de comisia parlamentară sau de fracțiunea din care face parte, precum și de Președintele Parlamentului, ce nu-i permite să participe la ședința Parlamentului, se consideră absent din motive întemeiate, precum și:

a) aflarea deputatului în concediu medical;

b) aflarea deputatului în concediu din motive personale;

c) neparticiparea deputatului la ședința Parlamentului sau a comisiei permanente, în semn de protest pentru o chestiune din ordinea de zi, anunțată în ședința acestora. Deputatul va notifica în scris, în prealabil, conducerea Parlamentului și/sau conducerea Comisiei permanente din care face parte, despre subiectele din ordinea de zi față de care își exprimă protestul și dezacordul.

(3) Absența din alte motive decât cele specificate la alin. (2) se consideră absență fără motiv întemeiat.

(4) Absența la ședința Parlamentului a deputatului care îndeplinește o însărcinare a comisiei parlamentare sau a fracțiunii din care face parte, se coordonează în prealabil cu Președintele Parlamentului.

(5) Deputatul care nu poate lua parte la ședință din alte motive decât cele specificate în alin 2 lit.(c) al prezentului articol, este obligat să informeze Biroul Permanent, prin intermediul subdiviziunii Secretariatului Parlamentului, responsabile de asigurarea ședințelor plenare, în baza unei declarații în scris, menționând cauzele care-l împiedică să participe.

(6) Biroul permanent va stabili modalitatea de evidență a prezenței deputaților la ședințele Parlamentului și ale comisiilor permanente din care fac parte.

28. Articolul 132 lit. e) se schimbă în lit. g), și se completează cu noile litere e) și f) în următoarea redacție:

“ e) accesul în incinta Parlamentului și în încăperile în care se desfășoară ședințele în plen ale Parlamentului, ale comisiilor permanente și ale organelor sale de lucru, cu echipamente portabile de amplificare a sunetului și/sau oricare alte obiecte care ar putea fi folosite pentru tulburarea ordinii și/ sau întreruperea lucrărilor ședințelor Parlamentului;

f) blocarea tribunelor, blocarea accesului în sala de ședințe, blocarea sau limitarea accesului la microfoane sau crearea unor condiții de imposibilitate a continuării ședințelor plenare ale Parlamentului.”.

29. Art. 133:

- la alin (2)” sintagma “lit. a)-c” se substitue cu “lit. a)-d)”;

- se completează cu alin. (2¹), (6) și (7) cu următorul conținut:

„(2¹) Deputatul este obligat să se conformeze cerințelor președintelui ședinței sau a deciziei Parlamentului și să execute benevol sancțiunile aplicate.”;

„(6) Deputatul care este sancționat cu interzicerea participării la ședințele plenare se sancționează cu pierderea indemnizației și a 10% din salariu pentru fiecare ședință, începând cu ziua următoare în care sunt ținute ședințele plenare ale Parlamentului.

(7) Sancțiunile aplicate deputaților sunt plasate pe pagina web al Parlamentului.”

30. Art. 138:

- la alin. (1) lit. d) se completează în final cu cuvintele „ și continuă să sfideze autoritatea președintelui ședinței.”;

- alin. (2) se completează în final cu cuvintele „ , cu excepția prevăzută la art. 139 alin. (4).”.

31. Se completează cu articolul 139¹ cu următorul conținut:

„ Articolul 139¹. Executarea sancțiunilor privind eliminarea din sală sau interzicerea participării la ședințele Parlamentului

(1) În cazul în care deputatul nu execută benevol sancțiunea aplicată de Parlament, în temeiul prevederilor art.133 alin.(1) lit. e) și f), executarea se asigură de Serviciul Special al Parlamentului, care îndeamnă deputatul să părăsească sala de ședințe, escortându-l din sală.

(2) Neexecutarea cerințelor președintelui ședinței și al reprezentantului Serviciului Special al Parlamentului de părăsire a sălii de ședință, se sancționează cu pierderea indemnizațiilor în mărime de 25 % pentru fiecare caz.

(3) Oponerea de rezistență sau insultele aduse colaboratorului Serviciului Special al Parlamentului, în legătură cu solicitarea de a părăsi sala de ședință a Parlamentului

de către deputatul vizat, se sancționează cu pierderea a 50% din indemnizații pentru fiecare caz.

(4) Opușerea de rezistență cu aplicarea forței fizice sau insultarea colaboratorilor Serviciului Special al Parlamentului, se sancționează cu răspundere administrativă.

(5) Sancțiunile prevăzute la alin. (2) și (3) se aplică de către Președintele Parlamentului.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Regulamentului
Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996

Prezentul proiect de lege privind modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 este elaborat și înaintat în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, acte care stabilesc dreptul la inițiativă legislativă a deputatului în Parlamentul Republicii Moldova.

Scopul proiectului

Scopul prezentului proiect de lege este modificarea și completarea Regulamentului Parlamentului în vederea asigurării bunei desfășurări a activității forului legislativ, în special în domeniul de organizare și desfășurare a ședințelor plenare, inclusiv perfecționarea procedurilor de întocmire a ordinii de zi, solicitarea și anunțarea pauzelor pe parcursul lucrului plenului Parlamentului. Totodată, proiectul conține reglementări specifice în vederea prevenirii perturbărilor grave ale ședințelor de lucru a plenului Parlamentului și a organelor sale de lucru.

Elaborarea acestui proiect este impusă de necesitatea reglementării mai stricte a situațiilor care duc la tergiversarea excesivă a derulării în regim normal a ședințelor plenare ale Parlamentului și periclitarea în unele cazuri a bunei desfășurări a lucrului acestuia.

Conținutul proiectului

Prezentul proiect vine să completeze mai multe articole din Regulamentul Parlamentului în vederea asigurării bunei organizări și desfășurări a ședințelor forului legislativ.

În acest sens, proiectul propune:

- Completarea Regulamentului Parlamentului cu un șir de detalii tehnice necesare sau omise în redacția în vigoare (ca exemplu cele de asigurare a principiului independenței puterii judiciare în cadrul audiențelor sau anchetelor efectuate de comisiile parlamentare ș.a.);
- Reglementarea mai eficientă în cazurile în care unii deputați încearcă să atenteze la desfășurarea normală a ședințelor plenare, precum și dezvoltă normele care au drept scop curmarea oricăror tentative de violență în forul legislativ;
- Reglementarea mai clară a procedurii de includere a chestiunilor pe ordinea de zi a Parlamentului etc.;

Ținând cont de cele expuse mai sus, precum și de necesitatea reglementării mai stricte a situațiilor care duc la tergiversarea excesivă a derulării în regim normal a ședințelor

plenare a Parlamentului și periclitarea în unele cazuri a bunei desfășurări a lucrului plenului Parlamentului, propunem legislativului spre examinare și adoptare prezentul proiect de lege.

Deputați în Parlament

A. Căciolă

C. Băduș

V. Ștefănescu

T. Gălbăn